

PAVE FRANS

Tale til Den romerske rota i anledning åpningen av rettsåret 2019*

Norsk oversettelse: Msgr. dr. iur.can. Torbjørn Olsen.

Kjære auditørprelater!

Jeg retter min hjerteligste hilsen til hver av dere og begynner med dekanen som jeg takker for hans ord. Jeg hilser samtlige som deltar på dette møte: embetsmennene, advokatene og de andre medarbeiderne ved Den romerske rotas apostoliske domstol. Til dere alle vil jeg uttrykke mine oppriktige lykkeønskninger for rettsåret som vi i dag åpner.

Samfunnet der vi lever, blir stadig mer sekularisert og det favoriserer ikke troens vekst, med som konsekvens at de troende katolikker har det strevsomt med å bevitne en livsstil i overensstemmelse med Evangeliet, også hva angår ekteskapets sakrament. I en slik kontekst er det nødvendig at Kirken, i alle dens artikuleringer, handler i enighet for å fremby en adekvat åndelig og pastoral støtte. I det daglige arbeid i tjeneste for det kristne ekteskap erfarer dere to fundamentale høydemerker ikke bare i teologien og den kanoniske ekteskapsrett, men også og først og fremst i selve det essensielle ved Kristi Kirke: *enhet* [«unitas», essensiell egenskap ved ekteskapet, etter tradisjonell katolsk forståelse] og *troskap* [«fides», essensielt gode ved ekteskapet, etter tradisjonell katolsk forståelse]. Disse to ekteskapelige goder må imidlertid før det å være, eller snarere *ved det å være* juridiske forpliktelser for hver ekteskapelig forbindelse i Kristus, være en åpenbaring av dåpstroen.

Så for at kontrakten skal være gyldig krever ekteskapet at det i hver av de giftende finnes en full *enhet* og harmoni med den andre, slik at de to ektefeller gjennom den gjensidige utveksling av de respektive menneskelige, moralske og åndelige rikdommer – nærmest på samme måte som kommuniserende kar

*Italiensk originaltekst:

http://w2.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2019/january/documents/papa-francesco_20190129_rota-romana.html

(Hans Hellighet pave Frans' tale Den romerske rotas domstol ved åpningen av rettsåret [Discorso del Santo Padre Francesco al Tribunale della Rota Romana per l'inaugurazione dell'anno giudiziario] – *L'Osservatore Romano* 29. – 30. januar 2019 (l'Osservatore Romano 169 [2019, n. 24], s. 8, jf. s. 1) – Holdt tirsdag 29. januar 2019 i *Sala Clementina*.

[væskebeholdere som står i forbindelse med hverandre slik at væskenivået utjevnes] – må bli til en eneste ting. Ekteskapet krever også en *troskapsforpliktelse*, som tar opp i seg hele livet, ved å bli et stabilt *consortium totius vitae* [forpliktende fellesskap for hele livet] (kan. 1135).

Enhet og troskap er to viktige og nødvendige verdier ikke alene mellom ektefellene, men generelt i de mellommenneskelige relasjoner og i de sosiale. Alle er vi oss bevisst de ubeleilige ting som de fører til, i det borgerlige samfunn, de ikke-overholdte løfter, mangelen på troskap mot det avgitte ord og mot de påtatte forpliktelser.

Enheten og troskapen. Disse to ekteskapets umistelige og konstitutive goder, de krever ikke bare på adekvat vis å bli belyst for de fremtidige ektefeller, men de ber også om pastoral handling fra Kirken, spesielt fra biskopene og prestene, for å ledsage familien i de forskjellige etapper av dens formasjon og av dens utvikling. Slike pastorale handlinger kan naturligvis ikke begrense seg til gjennomføringen av de praktiske ting, bare fordi disse er nødvendige og må bli utført omsorgsfullt. Det må komme til en trefoldig forberedelse til ekteskapet: en fjern, en nær og en permanent. Det er godt for denne siste at den på en seriøs og strukturell måte inkluderer de forskjellige etapper i det ekteskapelige liv, gjennom en nøyaktig formasjon, i sin tid for å øke i ektefellene bevisstheten om verdiene og om de egne forpliktelser ved deres kall.

Hovedsubjektene i denne ekteskapelige formasjon, i kraft av deres embete og tjeneste, er hyrdene; men når alt kommer til alt, er det heller mer enn noensinne nødvendig å involvere de kirkelige fellesskap i deres forskjellige komponenter, som er medansvarlige på dette pastorale område under ledelse av diøcesanbiskopen og av sognepresten. Forpliktelsen er følgelig *in solidum* [solidarisk], med primært ansvar hos hyrdene og med aktiv deltagelse av menigheten i å fremme ekteskapet og ledsage familiene med åndelig og formativ støtte.

For å forstå dette pastorale behov vil det gjøre godt for oss – i Skriften – å betrakte erfaringen til de hellige ektefeller Akvilas og Priskilla. De skal ha vært blant de mest trofaste ledsagere av misjonen til den hellige Paulus, som med takknemlig engasjement kaller dem sine *synergoús* [συνεργούς – medarbeidere], nemlig medarbeidere fullt ut i apostelens lengsel og arbeid. Man står tilbake slått og beveget av denne høye erkjennelse fra Paulus' side i forhold til misjonsverket til disse ektefeller; og på samme tid kan man erkjenne hvordan en slik synergi [συνεργία – samarbeid, synergieffekt] var en verdifull Åndens gave for de første kristne menigheter. La oss fremfor alt be Den Hellige Ånd om også i dag å gi Kirken prester i stand til å oppdage og prøve nådegavene hos ektefeller med robust troskap og apostolisk ånd som Akvilas og Priskilla.

Kirkens konstante og permanente pastorale omsorg til beste for ekteskapet og familien krever å bli realisert med forskjellige pastorale redskaper: Det å nærme seg Guds ord, spesielt gjennom *lectio divina*; de kateketiske samlinger; meddeltagelse i feiringen av sakramentene, fremfor alt Eukaristien; den åndelige

samtale og ledelse; deltagelsen i familiegrupper og i karitativ tjeneste, for å utvikle møtet med andre familier og åpenheten for de mer vanskeligstiltes behov.

På den andre side, de ektefeller som lever sitt ekteskap i den *generøse enhet* og med *trofast kjærlighet*, ved å støtte seg til hverandre med Herrens nåde og med den nødvendige støtte fra det kirkelige fellesskap, de representerer i sin tur en verdifull pastoral hjelp til Kirken. I realiteten byr de for alle et eksempel på ekte kjærlighet og de blir vitner og medarbeidere på selve Kirkens fruktbarhet. Ja, mange kristne ektefeller er en stille preken for alle, en «hverdagslig» preken vil jeg si, alle dager, og vi må dessverre konstatere at et par som lever sammen fra mange år tilbake, skaper ingen oppslag – dette er trist –, mens skandalene, separasjonene, skilsmissene ... skaper oppslag (jfr. *homilie i St. Marta*, fredag 18. mai 2018).

Ektefeller som lever i enhet og i troskap, reflekterer godt bildet på og likheten med Gud. Dette er det gode oppslag: at troskap er mulig, fordi det er en gave, i ektefellene som i prestene. Dette er oppslaget som må bli sterkere og mer trøstefullt, også den trofaste og fulle tjeneste ved biskopenes og prestenes evangeliske kjærlighet; slik ektefellene Akvilas' og Priskillas kjærlighet og ekteskapelige troskap ble til velbehag for Paulus og Apollos.

Kjære prelatauditører, jeg gjentar til hver av dere min takknemlighet for det gode som dere gjøre for Guds folk, ved å tjene rettferdigheten gjennom deres dommer. Ved siden av klargjøringen av rettferdigheten i seg selv for de aktuelle parter bidrar dommene ved dette til å tolke ekteskapsretten korrekt. En slik rett er satt til tjeneste for *salus animarum* [sjelenes frelse] og ektefellenes tro. Derigjennom forstår man den punktuelle referanse i de rotale dommer som prinsipper i den katolske lære, gjennom hvilke man ser den naturlige ide ved ekteskapet, med tilhørende forpliktelser og rettigheter, og også for så vidt enda mer det som angår dets sakramentale realitet.

Jeg takker av hjertet for deres arbeid! Jeg nedkaller Guds bistand over arbeidet, og av hjertet lyser jeg den apostoliske velsignelse over dere. Og for all del, glem ikke å be for meg. Takk!